

ชื่อเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัย อานนท์ ถิ่นภูเขียว

ปริญญา ปร.ค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)

อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.สุวกิจ ศรีปัดดา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผศ.ดร.สุณี สาธิตานันต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา 2) สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา และ 3) ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาจากแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานทางการศึกษารวมทั้งผลการวิจัยของนักวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยสังเคราะห์จากรูปแบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการความรู้ จำนวน 3 โรงเรียน ที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ตรวจสอบ ยืนยันและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนโยบาย ด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา โดยทดลองใช้กับโรงเรียนที่ยินดีเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน วิเคราะห์เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้การทดสอบ Wilcoxon (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Rank Test) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย
 - 1) โครงสร้างการบริหารจัดการ 2) วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) กระบวนการจัดการความรู้ 5) เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล 7) วัฒนธรรมองค์กร และ 8) การเสริมแรง
2. รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน และกระบวนการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย
 - 1) การกำหนดความรู้ที่ต้องการ 2) การแสวงหาและพัฒนาความรู้ 3) การนำความรู้ไปใช้ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงความรู้ โดยมีครูและบุคลากรทางการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศ วัฒนธรรมองค์กร การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการความรู้ และการเสริมแรงเป็น องค์ประกอบที่ส่งเสริมการจัดการความรู้
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า หลังการทดลองรูปแบบ ผู้เรียนมีระดับคุณภาพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title : A Model of Knowledge Management for Development Quality of Primary School Students

Author : Anon Thinphukhiew **Degree :** Ph.D. (Regional Development Strategies)

Advisors : Assoc. Prof. Dr. Suwakit Sripathar Chairman
Asst. Prof. Dr. Sunee Sathitanant Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2014

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the components of knowledge management in primary schools, 2) to construct a model of knowledge management for development quality of primary school students. and 3) to experiment the model of knowledge management for development quality of learners in primary schools and to evaluate it. The research procedures consisted of three phases. In phase 1: to study the components of knowledge management in primary schools by studying from the experts' opinions and educational institutes including reviewing the relevant researches and studies, and conducted data analysis by content analysis. In phase 2 : to construct a model of knowledge management for development quality of primary school students by synthesizing from the best practices in knowledge management of the three model schools which were selected by using purposive sampling technique. The components of knowledge management for primary schools were verified, reconfirmed and evaluated by the nine qualified experts on policies, technical and practical aspects. In phase 3 : implemented the model and evaluated its implementation with the three primary schools that were interested in implementing the model in Nongkhai educational service area 1. The data collected from the pre test and post test period were compared by using Wilcoxon Signed-Ranks Test.

The Findings:

1. It was found that the components of knowledge management for primary schools consisted of 1) human resource management structure, 2) vision, mission and strategies, 3) teachers and educational administrators, 4) process of knowledge management, 5) information technology,

6) pedagogical advisory support and monitoring and evaluation, 7) organizational culture, and 8) reinforcement.

2. A model of knowledge management for development quality of primary school students consisted of defining the desired state in accordance with the school organizational management structure, vision, mission and strategies. The process of knowledge management consisted of 1) knowledge defined, 2) knowledge acquisition and knowledge development, 3) knowledge use, and 4) knowledge evaluation and knowledge adjustment. The teachers, educational administrators, information technology, organizational culture, pedagogical advisory support monitoring and evaluation of knowledge management and reinforcement were the components that promoted knowledge management.

3. It was found that the implementation of the model, the quality of primary school student was improved by comparing the result between the pre-test and post-test was different from each other with statistical significance at the level of .05.